

- När USA bombar ger jag mina barn Valium. Orden kommer från läkaren och farmaceuten dr Intisar Al Obady. Hon besökte Sverige i april, en period av amerikansk upptrappning.

- **BOMBERNA** ÄR SÅ KRAFTIGA att hela mar- ken under staden skakar. Ändå hjälper inte Valium mot rädslan. När jag kramar min lilla flicka känner jag hur hennes hjärta skenar.

Antalet flygbombningar av irakiska städer har fördubblats under vintern. Enbart under de första 18 månaderna efter att kriget förklarades över användes cirka 500 000 ton bomber. I detta finns en vardag. En vardag där sjukvårdspersonal går till sina arbeten.

- På morgnarna kramar vi varandra länge, länge, eftersom vi vet att varje morgon kan vara sista gången som vi ses, berättar Intisar Alw Obady.

"Den senaste konflikten har gett närapå apokalyptiska följder; Irak har förvisats till en förindustriell tidsålder. Alla eldrivna

Dödligheten för mödrar och barn har fördubblats i Irak. Under nuvarande situation väljer dessutom många kvinnor att föda i hemmen eftersom man är rädd för att ta sig till sjukhusen och för den dåliga hygien som där

anläggningar har slutat fungera. Mat kan inte bevaras, vatten kan inte renas, avlopp kan inte pumpas bort."

Orden är från FN:s Irakobservatör och året är 1991. Döda soldater och förstörelsen av infrastruktur kunde direkt konstateras. I en andra våg kom mat och vattenbristen. I en tredje, arbetslösheten, det psykiska lidandet, undernäringen och ett kollapsat hälsosystem. Detta var 91 och sanktionernas effekter är väl dokumenterade.

- Den infrastruktur som bombades sönder 1991 återställdes aldrig. Samma civila lidande som under tolv år tog livet av en miljon irakier har efter ockupationen fortsatt och förvärrats. Fortfarande omkommer 200 irakiska barn om dagen, berättar Intisar Alw Obady.

200 BARN PER DYGN att lägga till de 500 000 som Madeleine Albright 1996 förevisade i CBS 60 minutes. Intisar Al Obady arbetar på ett av Bagdads större sjukhus. Hon berättar att under den pågående ockupationen har sjukhuset bombats, ambulanser beskjutits och ambulanspersonal dödat. I strid med allt vad internationell lag heter.

Hennes bild av sjukvårdssituationen är mörk. Hon talar i egenskap av civil irakisk medborgare och läkare - inte som politiker. Operationer utförs utan tillgång till vare sig steriliseringsutrustning eller narkos. Sjukhuschefer kan inte ta det medicinska ansvaret för vården och avgår. Sjukdomar som TBC, kolera och hepatit som förr var under kontroll ökar. Dödsta-

len för landets cancerpatienter skjuter i höjden eftersom mediciner och möjligheter till strålbehandling förstörts.

- Situationen drabbar främst kvinnor. Under nuvarande situation väljer dessutom många kvinnor att föda i hemmen eftersom man är rädd för att ta sig till sjukhusen och för den dåliga hygien där. Dödligheten för mödrar och barn har fördubblats. När jag är på akutavdelningen gråter jag av maktlöshet och av att se hur mitt folk som lider. Det rinner floder av blod i hela Irak.

- Ibland frågar vi läkare oss vad USA har bidragit med till Irak? Svaret är fyllda bårhus. I sjukhusets kylrum måste vi nu stapla liken ovanpå varandra i högar eftersom det inte finns plats för dem annars.

ARBETET SOM LÄKARE ÄR utsatt. Ofta kommer personalen i kontakt med de amerikanska soldaterna. Läkare som behandlar motståndsmän blir ofta misshandlade och hotade. För att ge oss en bild av situationen berättar Intisar Al Obady att bara i Bagdad dödas 1600 personer i månaden och att på varje död går det ungefär tjugo sårade. Dessa är de som lyckas ta sig till sjukhusen för egen kraft eller på bår. På de spridda bilderna från Abu Graib fängelset kunde man utskilja 540 olika kroppar - under en period av tio veckor. Minns då att kriget sedan länge officiellt är över och - enligt även den svenska regeringen - ockupationen avslutat.

Intisar Al Obady har bundentals kanske tusentals främst

- Se på den här kvinnan, säger hon och visar upp bild av en 18 åring som ligger på en matta med ett liggsår som blottar det vita höftbenet.

- Hon blev skadad av splittr i ryggraden under amerikanarnas bombningar. Hon är nu totalförlamad. Vad har hon att hoppas på? Bild efter bild flimrar förbi. Döda. Skadade. Förlamade. Trisiga. Det går inte att värja sig. Men Intisar Al Obady fortsätter att visa bilder och talar samlat med gråt i rösten. Om skitiga lakan. Döda spädbarn. Liggsår. Sin ena hand håller hon knuten. Med den andra klickar hon fram nästa patient på datorn: Namn, diagnos, prognos.

KRIGETS OCH OKUPATIONENS vardagliga logik och ansikte, långt bortom nyhets-sändningarnas krigsretorik. En bild visar en sargad och skändad kvinnokropp.

- Hon blev hämtad i sitt hem, det var egentligen någon annan amerikanarna skulle ta med sig men de tog henne, de gör ofta så, tar med sig en kvinna om de inte hittar den de letar efter.

- Hon blev sedan fastbunden och attackerades av en hund som åt upp delar av hennes arm och hennes ena bröst.

NYLIGEN BESÖKTE Intisar Al Obady staden Al Qaim som utsatts för bombningar och invasion av marktrupp.

- Det såg ut som efter en jordbävning. Hon berättar sedan om en mycket medveten förstörelse. Alla former av myndighetsbyggnader men även skolor, sjukhus, domstolslokaler, vårdcentraler och ambulanser hade angripits och plundrats. Mönstret känns igen från den israeliska ockupationen. Det finns också historiska paralleller till bombningarna av städer i Nordvietnam: "Terrorismens infrastruktur", ska slås sönder.

- När talibanerna förstörde Buddastatyerna i Afghanistan reste sig hela världen och fördömde detta, men när USA förstör civilisationens vagga lyfter ingen ens ett finger. Hur kan världen acceptera att ett civiliserat land förstörts på det här sättet?

- Vi kräver bara en sak: Vi kräver att USA ska lämna Irak omedelbart! All förstörelse av vårt land är ett resultat av ockupationen. Bara USA lämnar landet

lämnas irakerna att lämna lagra upp

OMKRING 650 000 irakier har förlorat livet på grund av USA:s invasion och ockupation. Detta enligt en statistisk studie finansierad av det amerikanska MIT-universitetet och publicerad under oktober 2006 i brittiska The Lancet, en av världens främsta medicinska tidskrifter. Forskarlaget från John Hopkinsuniversitetet i Baltimore och deras samarbetskollegor vid Bagdads universitet har utfört interjuver av slumpvis utvalda hushåll över hela Irak, totalt omfattande 12 000 personer, där de frågat om antalet dödsfall från januari 2002 till september 2006. De har sedan jämfört dödligheten före och efter invasionen och utifrån detta uppskattat de totala förlusterna för landet i sin helhet. Metoden ger enligt studiens författare ett med 95% statistiskt säkerställt intervall på mellan 400 000-950 000 döda som en följd av ockupationen, där det centrala värdet på omkring 650 000 är det mest troliga. De allra flesta av dessa dödsfall, ca 600 000, är relaterade till olika former av våld.

Rapporten blev omedelbart skarpt kritiserad av krigsförespråkare och Bush förklarade omgående metoden som forskarna använt som icke trovärdig. Dock har Bushadministrationen i andra sammanhang hänvisat till studier, utförda enligt samma metod och av samma institut, som en källa till dödlighet i andra konfliktområden. Nyhetsbyråen Reuters interjuvade i slutet av oktober ett antal ledande forskare vid flera kända universitet i USA och de gav alla rapporten godkänt och bedömde siffran på 650 000 döda som trovärdig. I Sverige anser Hans Rosling, professor i internationell hälsa vid Karolinska Institutet, att studiens genomförande och metod ligger i toppklass under de rådande förhållandena, även om han anser att de populationsdata som ligger till grund för beräkningen av de totala dödstalen har brister.

Det faktum att Lancets studie skiljer sig så markant från de flesta andra uppskattningar av antalet döda är inte särskilt konstigt då John Hopkins Institutets rapporter är de enda som försöker svara på frågan hur den totala dödligheten förändrats från före

invasionen genomförd med tiden under ockupation och som inte baserar sig på data från irakiska myndigheter underställda ockupationsmakten.

Som kontrast räknar den annars mest välkända källan till antalet döda i irakier under kriget, organisationen Iraq Body Count, endast de dödsfall som rapporteras i engelskspråkiga media (ca 45 000 vid september 2006). Historiskt har metoder som enbart räknat faktiskt konstaterade dödsfall i krig nästan aldrig lyckats registrera mer än 20% av de faktiska dödsfallen.

EN VANLIG MISSUPPFATTNING kring den senaste rapporten i The Lancet är att den tas som ett "bevis" för att det nu råder inbördeskrig mellan sunni och shiamuslimar och att huvuddelen av våldet nu utväxlas mellan dessa grupperingar. Detta då rapporten slår fast att 30% av de våldsamma dödsfallen är direkt orsakade av USA:s (koalitionen) trupper, 25% tillskrivs andra aktörer och i 45% av fallen är förövaren okänd. Dessa uppgifter säger dock inte någonting om hur stor andel av dödsfallen som kan tillskrivas den irakiska militären och polisen som arbetar för ockupationsmakten eller till kriminellt våld förknippat med USA-vänliga miliser och legosoldater.

SAMMANFATTNINGSVIS är rapporten den mest omfattande och vetenskapligt utförda försök att svara på frågan om Irakkrigets totala kostnad i människoliv. Felkällor som leder till både över och undervärderingar av de verkliga dödstalen finns naturligtvis men till slut blir det absurt att anta att ett av världens ledande medicinska institut skulle göra totalt felaktiga uppskattningar, två gånger i rad. Även om rapportens nedre gräns på 400 000 omkomna skulle vara den korrekta så har kriget antagit folkmordsliknande proportioner och om USA:s regering hade Irakiernas bästa för ögonen skulle man nog uttreda de bägge Lancet rapporterna istället för att omedelbart förklara väletablerade statistiska metoder som icke vetenskapliga.